

SPRENDIMAI

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

2011 m. rugsėjo 2 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas 2011/344/ES dėl Sąjungos finansinės pagalbos suteikimo Portugalijai

(2011/541/ES)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 407/2010, kuriuo nustatoma Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė ⁽¹⁾, ypač į jo 3 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Portugalijos prašymu Taryba suteikė Portugalijai finansinę pagalbą (Įgyvendinimo sprendimas 2011/344/ES ⁽²⁾) remiant griežtą ekonomikos ir finansų reformų programą, kuria siekiama atkurti pasitikėjimą, sudaryti sąlygas tvariam ekonomikos augimui atkurti ir apsaugoti Portugalijos, euro zonos ir Sąjungos finansinį stabilumą;
- (2) pagal Įgyvendinimo sprendimo 2011/344/ES 3 straipsnio 9 dalį Komisija kartu su Tarptautiniu valiutos fondu (TVF) ir Europos Centrinio Banku (ECB) atliko pirmą valdžios institucijų pažangos įgyvendinant sutartų priemonių veiksmingumo ir jų ekonominio bei socialinio poveikio peržiūrą;
- (3) remiantis dabartinėmis Komisijos parengtomis nominaliojo BVP augimo projekcijomis (-0,7 % 2011 m., 0,0 % 2012 m., 2,5 % 2013 m. ir 3,9 % 2014 m.), fiskalinio koregavimo planas atitinka 2009 m. gruodžio 2 d. Tarybos rekomendaciją Portugalijai siekiant ištaisyti perviršinio valdžios sektoriaus deficito padėtį pagal Sutarties 126 straipsnio 7 dalį, taip pat dera su skolos ir BVP santykio planu, t. y. 101,1 % 2011 m., 106,2 % 2012 m., 107,3 % 2013 m. ir 106,4 % 2014 m. Taigi, skolos ir BVP santykis turėtų stabilizuotis 2013 m. ir vėliau turėtų pradėti mažėti, darant prielaidą, kad deficitas ir toliau bus

mažinamas. Skolos dinamikai poveikio turi keletas ypatingų operacijų, įskaitant didelės apimties finansinio turto išsigijimus, visų pirma susijusius su galimu bankų kapitalo restruktūrizavimu ir valstybinių įmonių finansavimu, ir pagal kaupiamąjį principą apskaičiuotų bei faktiškai išmokėtų palūkanų skirtumus;

- (4) 2011 m. pirmą pusmetį nebuvo nukrypta nuo ketvirčio kiekybinio valdžios sektoriaus pinigų balanso kriterijaus. Tačiau pastarojo meto duomenys parodė, kad atsiranda fiskalinių tendencijų ir 2011 m. siektinų deficito rodiklių atotrūkis. Dėl išlaidų perviršio pirmąjį pusmetį, mažesnių, nei planuota, nemokestinių pajamų, kai kurių operacijų perklasifikavimo 2011 m. prognozuojamas apie 1,1 % BVP vertės trūkumas. Su *Banco Português de Negócios* (BPN) pardavimu susijusios grynosios sąnaudos nominalų deficitą turėtų padidinti dar 0,2 % BVP. Valdžios institucijos reagavo greitai. Sugriežtintas biudžeto vykdymas, pritaikytas vienkartinis gyventojų pajamų mokesčio padidinimas, nuo 2012 m. nustatyti didesni gamtinių dujų ir elektros energijos PVM tarifai, taip pat bus paspartintas koncesijų pardavimas. Valdžios institucijos taip pat turėtų siekti priimti kitas nuolatinio pobūdžio konsolidavimo priemones ir (arba) paankstinti kitas ateinantiems metams numatytas priemones. Šiuo metu vykdomas laipsniškas bankų pensijų fondų perdavimas valstybinei socialinio draudimo sistemai turėtų išimtinai padėti užtikrinti, kad būtų pasiektas 2011 m. deficito tikslas. Šių pensijų fondų lėšos turėtų būti naudojamos taip, kad nebūtų padaryta žala ilgalaikiam fiskaliniam tvarumui. Vyriausybė neturėtų planuoti tolesnio pensijų fondų perdavimo, kad pasiekti ateinančių metų tikslus. Daroma pažanga viešųjų finansų valdymo stiprinimo srityje taikant patobulintą atskaitomybės ir stebėsenos sistemą ir reformuojant biudžeto sistemą pagal Komisijos tarnybų ir TVF darbuotojų rekomendacijas;

- (5) bankai deda pastangas, kad patenkintų didesnius kapitalo poreikius, kaip reikalaujama programoje. Iš dalies keičiami šiuo metu galiojantys teisės aktai siekiant sustiprinti padidintą bankų mokumo paramos priemonę. Labai svarbu subalansuoti ir planingai mažinti bankų sektoriaus išsiskolinimą, kartu užtikrinant tinkamą dinamiškų sektorių kreditavimą augimui paskatinti. Atsirado BPN pirkėjas, tačiau sandoriui dar turi pritarii Sąjungos konkurencijos institucijos. Taip pat padaryta pažangos stiprinant reguliavimo ir priežiūros sistemą, be kita

⁽¹⁾ OL L 118, 2010 5 12, p. 1.

⁽²⁾ OL L 159, 2011 6 17, p. 88.

- ko, naudojantis technine parama. Portugalijos bankai išlaikė 2011 m. liepos mėn. Europos bankininkystės institucijos (EBI) vykdytą testavimą nepalankiosiomis sąlygomis – rezultatai buvo įvairūs ir sustiprino poreikį įgyvendinti programoje numatytas šio sektoriaus stiprinimo reformas;
- (6) nepaisant to, kad buvo išmokėta palyginti didelė pirmosios dalies, valstybės išdala padėtis išlieka įtempta. Tai paaiškinama didėjančiais valstybinių įmonių finansavimo poreikiais, staigiu taupymo lėšų išpirkimo iš namų ūkių padidėjimu ir besitęsiančia įtampa finansų rinkoje;
- (7) siekiant atkurti konkurencingumą ir padidinti augimo potencialą, būtina pasiekti pažangos įgyvendinant darbo ir prekių rinkų reformas. Todėl specialios valstybės teisės privačiose įmonėse buvo panaikintos anksčiau nei planuota. Privatizavimo programa spartinama ir plečiama. Vyriausybės darbotvarkės prioritetas – griežtas ir skubus valstybinių įmonių restruktūrizavimas. Vykdomos darbo rinkos reformos siekiant suvienodinti pagal terminuotas ir neterminuotas sutartis numatytą apsaugą bei teises ir sukurti darbdavių finansuojamą fondą dirbančiųjų išeitinėms kompensacijoms mokėti. Daroma pažanga rengiantis vadinamai fiskalinei devalvacijai be poveikio biudžetui, o valdžios institucijos tebėra išsipareigojusios pirmų reikšmingų veiksmų šioje srityje imtis rengiant 2012 m. biudžetą. Struktūrinės reformos turėtų būti įgyvendinamos ryžtingai ir jų įgyvendinimas kruopščiai stebimas;
- (8) atsižvelgiant į šiuos pokyčius, reikėtų iš dalies pakeisti įgyvendinimo sprendimą 2011/344/ES,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2011/344/ES iš dalies keičiamas taip:

1. 1 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Komisija Sąjungos finansinę pagalbą Portugalijai teikia daugiausia 14 dalių. Bet kuri dalis gali būti išmokama viena ar keliomis dalinėmis išmokomis. Pirmos ir antros dalių dalinių išmokų grąžinimo terminai gali būti ilgesni negu 1 dalyje nurodytas ilgiausias vidutinis terminas. Tokiais atvejais kitų dalinių išmokų grąžinimo terminai nustatomi taip, kad būtų laikomasi 1 dalyje nurodyto ilgiausio vidutinio termino, kai išmokėtos visos dalys.“

2. 3 straipsnio 5 dalis iš dalies keičiama taip:

a) a, b ir c punktai pakeičiami taip:

„a) Portugalija įgyvendina visas 2011 m. biudžete numatytas fiskalinio konsolidavimo priemones, kurių vertė siekia apie 9 mlrd. EUR, ir papildomas vėliau Vyriausybės paskelbtas konsolidavimo priemones. Kad atsvertų neigiamas biudžeto tendencijas ir 2011 m. siektinam deficitui rodikliui kylančią riziką, Portugalija griežtina biudžeto vykdymą, 2011 m. taiko jau patvirtintą vienkartinį gyventojų pajamų mokesčio padidinimą, paankstina ir ne nuo 2012 m., o nuo 2011 m. spalio 1 d. nustato didesnę gamtinių dujų ir elektros energijos PVM tarifą, taip pat paspartina koncesijų pardavimą. Vyriausybė taip pat siekia priimti kitas nuolatinio pobūdžio konsolidavimo priemones ir (arba) paankstina kitas 2012 m. numatytas priemones. Šiuo metu vykdomas laipsniškas bankų pensijų fondų perdavimas valstybinei socialinio draudimo sistemai išimtinai padeda užtikrinti, kad būtų pasiektas 2011 m. biudžeto deficitu tikslas. Šių pensijų fondų lėšos naudojamos taip, kad nebūtų padaryta žala ilgalaikiam tvarumui;

b) Portugalija priima priemones valstybės finansų valdymui sustiprinti. Portugalija įgyvendina naujame Biudžeto sistemos įstatyme numatytas priemones, įskaitant vidutinės trukmės biudžeto sistemos sukūrimą, parengia vidutinės trukmės fiskalinę strategiją ir įsteigia nepriklausomą Biudžeto tarybą. Vietos ir regioninio lygmens biudžeto sistema gerokai sustiprinama, visų pirma atitinkamus finansavimo teises aktus derinant su Biudžeto sistemos įstatymo reikalavimais. Portugalija griežtina viešųjų finansų, visų pirma išsiskolinimų, stebėseną ir atskaitomybę; ji nustato išsiskolinimų sureguliuojimo strategiją ir sugriežtina biudžeto vykdymo taisykles ir procedūras. Portugalija pradeda vykdyti sistemingą ir reguliarią fiskalinės rizikos, įskaitant dėl viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės ir valstybinių įmonių kylančią riziką, analizę, kaip neatsiejamą biudžeto proceso dalį;

c) Portugalija toliau stiprina darbo rinkos veikimą, visų pirma imdamasi priemonių užimtumo apsaugos teisės aktams, darbo užmokesčio nustatymo politikai ir aktyviai darbo rinkos politikai reformuoti.“;

b) e punktas pakeičiamas taip:

„e) Portugalija toliau atveria ekonomiką konkurencijai. Vyriausybė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad Portugalijos valstybė arba bet kuri valstybinė įstaiga, veikdama kaip akcininkė, nesudarytų akcininkų susitarimų, kurie gali kliudyti laisvam kapitalo judėjimui arba turėti įtakos įmonių finansų kontrolei. Naujas Privatizavimo įstatymas taip pat atitinka laisvo kapitalo judėjimo principus, juo valstybei specialių teisių

nesuteikiama ar nenumatoma. Pradedamas konkurencijos teisės aktų persvarstymas, siekiant užtikrinti spartesnę ir veiksmingesnę konkurencijos taisyklių įgyvendinimą.“;

c) pridedami šie punktai:

„g) Portugalija priima priemones centrinio, regioninio ir vietos lygmens valstybinių įmonių veiksmingumui ir tvarumui gerinti. Portugalija parengia išsamų su valstybinėmis įmonėmis susijusį strateginį dokumentą, kuriame apžvelgiama jų tarifų struktūra ir teikiamos paslaugos, taip pat skolinimosi poreikių ribojimo nuo 2012 m. planą. Portugalija įgyvendina dabartinius planus, kuriais siekiama vidutiniškai bent 15 % sumažinti veiklos sąnaudas centrinės valdžios finansuojamose valstybinėse įmonėse, išskyrus sveikatos priežiūros sektorių, ir parengia lygiavertį planą, skirtą regioninės ir vietos valdžios finansuojamoms valstybinėms įmonėms;

h) Portugalija įgyvendina privatizavimo programą. Visų pirma, 2011 m. parduodami valstybės sektoriui priklausantys EDP, REN bei GALP ir, jei rinkos sąlygos leis, TAP akcijų paketai. Parengiamas *Parpublica* strateginis privatizavimo planas. Į privatizavimo planą iki 2013 m. pabaigos taip pat įtraukiama *Aeroportos de Portugal*, CP krovinių vežimo filialas, *Correios de Portugal* ir *Caixa Seguros*, taip pat keletas mažesnių bendrovių.“

3. 3 straipsnio 6 dalies a ir b punktai pakeičiami taip:

„a) Į 2012 m. biudžetą įtraukiamas poveikio biudžetui neturintis mokesčių sistemos perkalibravimas, siekiant sumažinti darbo sąnaudas ir padidinti konkurencingumą. Reforma rengiama konsultuojantis su Komisija, ECB ir TVF;

b) Į 2012 m. biudžetą įtraukiamos c ir d punktuose apibūdintos priemonės, kurių vertė mažiausiai 5,1 mlrd. EUR. Bet kokiam trūkumui, kuris gali atsirasti dėl biudžeto pokyčių 2011 m., padengti imamasi papildomų, daugiausia išlaidų srities, priemonių. Vyriausybė parengia atnaujintą biudžeto būklės ir perspektyvų vertinimą, atsižvelgdama į būsimas diskusijas dėl 2012 m. biudžeto su Komisija, ECB ir TVF prieš tai, kol jis bus tvirtinamas Vyriausybės.“

4. 3 straipsnio 8 dalis iš dalies keičiama taip:

a) a, b ir c punktai pakeičiami taip:

„a) skatina bankus stiprinti savo užstatų atsargas ir prižiūrėti Vyriausybės garantuojamų bankų obligacijų emisiją – laikantis ES valstybės pagalbos taisyklių patvirtinta iki 35 mlrd. EUR emisiją;

b) atidžiai prižiūri, kaip laikomasi bankų pateiktų planų 9 % pagrindinio 1 pakopos kapitalo pakankamumo minimalų rodiklį pasiekti iki 2011 m. pabaigos, o 10 % – vėliausiai iki 2012 m. pabaigos. Jei bankai negali laiku pasiekti reikalaujamų kapitalo poreikio ribų, jie gali prašyti, kad valstybė laikinai suteiktų privatiems bankams kapitalo pagal sukurtą 12 mlrd. EUR bankų mokumo paramos priemonę;

c) užtikrina subalansuotą ir planingą bankų sektoriaus išskolinimo mažinimą, kuriuo ir toliau iš esmės pridedama prie finansavimo disbalanso ilgalaikio pašalinimo. Bankų finansavimo planuose siekiama programos laikotarpiu paskolų ir indėlių santykį sumažinti iki maždaug 120 %, taip pat sumažinti priklausomybę nuo Eurosistemos teikiamo finansavimo. Portugalijos bankas turi paprašyti, kad iki rugsėjo pabaigos bankai peržiūrėtų savo finansavimo planus. Šie finansavimo planai peržiūrimi kas ketvirtį, pradedant nuo antrosios programos peržiūros. Jei atsiranda nukrypimų nuo bankų finansavimo planų, Portugalijos bankas imasi atitinkamų veiksmų;“;

b) e punktas pakeičiamas taip:

„e) užtikrina, kad valstybinė įmonė *Caixa Geral de Depósitos* būtų modernizuota, siekiant pagal poreikius padidinti jos pagrindinės veiklos, kuri yra bankininkystė, kapitalo bazę; išteklius, reikalingus kapitalo bazei padidinti, turėtų suteikti grupė. Užbaigia *Banco Português de Negócios* pardavimą, gavusi Komisijos patvirtinimą pagal valstybės pagalbos taisykles;“.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Portugalijos Respublikai.

3 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2011 m. rugsėjo 2 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. DOWGIELEWICZ